

TRANSCRIPT VAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
d.d. 2 februari 2023

Opening

De voorzitter: Goedemorgen dames en heren. Welkom op deze vergadering van het Algemeen Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland. Ik wil ook alle belangstellenden die deze vergadering bijwonen, hetzij hier op de publieke tribune, ambtenarentribune of misschien ook digitaal van harte welkom heten. Zeventig jaar geleden, vandaag zeventig jaar geleden, kreeg Nederland pas goed onder ogen wat voor een ramp zich in Zeeland en Zuid-Holland en Noord-Brabant had voltrokken. Maar liefst 1836 mensen hebben het leven gelaten, tienduizenden dieren en het is heel terecht dat hier de laatste dagen heel veel aandacht aan wordt gegeven. Misschien heeft u gisteren de nationale herdenking bij het Watersnoodmuseum in Ouwkerk kunnen volgen. Zeer indrukwekkend. Ik moet ook zeggen, ik heb al een paar jaar geleden van mevrouw Van der Burg het boek van Kees Slager De ramp gekregen. Inderdaad zeer indrukwekkend als je al die ooggetuigenverslagen zelf leest en dat wordt nog indrukwekkender bij wijze van spreken ook als je alle beelden ziet die de afgelopen dagen op televisie in diverse documentaires gepasseerd zijn. Waterveiligheid is nooit vanzelfsprekend en vraagt blijvend aandacht. Nu en ook in de toekomst als zeespiegelstijging zichtbaarder gaat worden. Ik wil u nu vragen om even te gaan staan, zodat dat wij een minuut stilte in acht kunnen nemen ter nagedachtenis van allen die getroffen zijn zeventig jaar geleden. Dank u wel. Dit is waarschijnlijk de een na laatste vergadering in deze bestuursperiode. De laatste vergadering, dat weten we al, die zal in ieder geval plaatsvinden op 27 maart wanneer we de verkiezingsuitslag gaan vaststellen en afscheid nemen van bestuursleden en commissieleden die niet terugkeren in het nieuwe bestuur. Vanzelfsprekend staan de komende weken de waterschapsverkiezingen van 15 maart centraal. Voor Delfland doen maar liefst twaalf partijen mee. Dus, met het activeren van mensen om van hun passief kiesrecht gebruik te maken zit het dus wel goed, maar laten we er ook met elkaar voor zorgen dat we mensen net zo enthousiast maken om ook gebruik te maken van een actief kiesrecht. Ik hoop dus dat we erin zullen slagen om het opkomstpercentage op 15 maart te verhogen tot boven de vijftig procent. Los van de bestuursleden die gekozen worden op 15 maart worden natuurlijk ook nieuwe leden geselecteerd voor Natuurterreinen en Ongebouwd. Na de verkiezingen wil ik me graag inzetten, samen met alle nieuwe bestuursleden dat dat nieuwe bestuur weer net zo effectief samenwerkt voor de belangen van Delfland als het huidige. Ik wens in ieder geval iedereen die betrokken is bij de verkiezingen zo dadelijk een hele succesvolle campagne toe. Verder wil ik erop wijzen dat de heer Schouffoer met kennisgeving afwezig is en wellicht voegt de heer Middendorp zich nog later bij ons, maar voor de rest zijn wij compleet.

1. Vaststellen agenda

De voorzitter: Dan wilde ik doorgaan naar agendapunt een en dat is het vaststellen van de agenda. Zijn er opmerkingen over de agenda? Ik zie een paar handen al de lucht in, heel veel handen de lucht in gaan. Ik, de eerste die de hand opstak was mevrouw Jenniskens. Mevrouw Jenniskens, u heeft het woord.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, voorzitter. Wij zouden graag een stemverklaring af willen leggen bij de kustvisie en dat doet dan mijn buurvrouw mevrouw Wijbenga en ik neem aan dat het eerste stuk over de wateroverlast gewoon een bespreekstuk blijft of is dat gewijzigd? Want, anders doen wij daar ook een stemverklaring voor.

De voorzitter: Nou, misschien is het goed ... Ik ga zo eigenlijk het rondje af, maar ik wil er wel op wijzen dat tijdens de commissievergadering volgens mij besloten is dat als voor de wateroverlast strategie een aantal conclusies uit de strategie opgenomen zouden worden in het dictum, was volgens mij de afdrank van de bespreking in de commissie dat iedereen akkoord was. Dan zou het gewoon een, hoe heet het, een hamerstuk moeten zijn waarbij, als u daar nog zeg maar een toelichting op wilt geven is natuurlijk altijd de stemverklaring daarvoor het geëigende instrument. Dus, tenzij in de afgelopen tijd VV-leden van mening zijn dat ze toch met een motie of een amendement willen komen op de wateroverlast strategie. Ja, dan moet het echt een bespreekstuk zijn, maar ik zou u voor willen houden om gewoon vast te houden aan zeg maar de gangbare regels die we hebben voordat we iets tot een bespreekstuk verheffen.

Mevrouw Jenniskens: Dus, indien hamerstuk, dan stemverklaring door mij.

De voorzitter: Ja, prima. Even kijken, ik haal maar... Ik ga gewoon het rijtje af. De heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, dank u wel voorzitter. Ik zou ook graag een stemverklaring bij h, nul, zes, visie op de Delflandse kust willen geven en wat betreft het CDA kan een langetermijnvisie strategie wateroverlast kan een hamerstuk zijn.

De voorzitter: Ik ga door naar de heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel voorzitter. Wij hebben twee stemverklaringen. Bij h, nul, vijf en h, nul, zes. Wij willen het betreffende bespreekstuk toch als bespreekstuk handhaven omdat ik daar een mondelinge oproep wil doen met betrekking tot uitvoering en slagkracht.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Hofman. Ik ga door naar mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel voorzitter. Wij zouden graag een stemverklaring willen geven bij h, nul, vier, reactiebrief zienswijze ontwerpbegroting van het Waterschapshuis.

De voorzitter: Pardon. Dank u wel. Zijn er nog andere opmerkingen? Mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Ja voorzitter, ik zou ook graag een stemverklaring doen bij het stuk over de kust. Dat had ik u ook gemaild, maar voor de zekerheid ...

De voorzitter: Ja, nee, dat was al genoteerd. Mijnheer Hofman, uw verzoek om, even kijken, de wateroverlast strategie een bespreekstuk te maken, uw oproep interpreteer ik dan maar als dat u wellicht een motie wilt indienen. Dan de heer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Ja voorzitter, dank u wel. Wij zouden ook graag een stemverklaring afleggen over het stuk over de mooie kust.

De voorzitter: Zijn er nog verdere opmerkingen? Dat zie ik niet. Dan is hiermee de agenda vastgesteld.

2. Lijst van besluiten en toezeggingen V.V. 22 december 2022

De voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt twee: de lijst van besluiten en toezeggingen van de vergadering op 22 december. Zijn daar nog opmerkingen over? Ja, de heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja, ik heb een opmerking bij punt nul, twee en dat gaat over de code in de bestuurlijke verhoudingen. Daar staat nu dat we daar schriftelijk over worden geïnformeerd. Ik kan me dat niet helemaal herinneren. Ik dacht dat dat zou worden uitgezocht, maar dat ... Ik heb daar nog niks van gezien. Is dat in voorbereiding of?

De voorzitter: Mijnheer Van Kretschmar, het is inderdaad in voorbereiding. Op korte termijn krijgt u schriftelijk antwoord op de vragen die u stelde. Want, het vergde wat zoekwerk. Als er verder geen vragen zijn over de besluiten en toezegging lijsten, dan zijn die lijst hiermee vastgesteld. Zijn er nog opmerkingen over het audio verslag? Zie ik niet.

3. Mededelingen

De voorzitter: Dan ga ik door naar de mededelingen. Vanuit het college zijn er geen mededelingen. Zijn er nog mededelingen vanuit de VV? Zie ik niet.

4. Insprekers

De voorzitter: Dan ga ik door naar het vierde agendapunt: insprekers. Ik wil de heer Dijkshoorn en de heer Van der Kooi vragen of zij de publieke tribune even kunnen verlaten en daar plaatsnemen op de twee stoelen die achterin de zaal zijn neergezet. Ik begrijp dat ... Dank u wel. Ik begrijp dat de heer Dijkshoorn als eerste het woord zal voeren. Ter herinnering, de spreektijd voor de inspreker is beperkt tot vijf minuten. Daar ben ik ook streng in. Daarna is er altijd de gelegenheid nog van VV-leden om een aantal verduidelijkende vragen te stellen aan de inspreker. Dus, mijnheer Dijkshoorn, als u naar voren wilt komen en achter het kathedraal wilt plaatsnemen en ook even dan de microfoon wilt aanzetten. U heeft het woord.

De heer Dijkshoorn: Mijn naam is Henk Dijkshoorn. Ik ben melkveehouder in 't Woudt in Midden-Delfland. Met mijn gezin ben ik hier al 28 jaar dagelijks bezig met de zorg voor ons land en onze dieren. In 2002 heeft het bedrijf van mijn ouders plaats moeten maken voor de rioolwaterzuivering in de Harnaschpolder en kregen wij de mogelijkheid om terug te keren op 't Woudt, de plaats waar mijn familie al sinds 1500 als boeren gevestigd zijn geweest. Al voordat Duurzaam Boer Blijven twaalf jaar geleden van start ging, was ik als melkveehouder in Midden-Delfland bezig met kringlooplandbouw. Met groen ondernemen wil ik graag samen met mijn collega-melkveehouders het gebied van Midden-Delfland open en groen houden. Het programma Duurzaam Boer Blijven staat daarin centraal. Ons gebied ontving in 2017 niet voor niets het predicaat Bijzonder Provinciaal Landschap. Bij kringlooplandbouw wordt er uitgegaan van optimaliseren van de kringloop die wordt gevormd door bodem, plant, dier en mest. Uitgangspunt is het streven naar optimale productie en niet de maximale productie. Er zijn studiegroepen actief van ongeveer twaalf melkveehouders. In deze groepen worden ideeën uitgewisseld en toegepast rond duurzaam economisch ecologisch boeren. In 2018 is het Hoogheemraadschap hierbij aangesloten om samen de waterkwaliteit in boeren sloten te meten en de resultaten ervan te bespreken en dat ook een vervolg te geven. Uit de uitkomst blijkt dat het in ons gebied de resultaten positief zijn. Afgelopen maandagavond hebben we in een bijeenkomst in Schipluiden zowel de Hoogheemraad en de ambtenaren van Delfland ons verteld dat de waterkwaliteit in ons gebied flink is verbeterd. Ook via het Deltaplan Waterbeheer wat in ons gebied samen met de agrarische natuurvereniging Vockestaert succesvol is, werken wij iedere dag aan een betere waterkwaliteit. Zelf heb ik in 2016 bijvoorbeeld mijn erf volledig aangepast en zelfs bovenwettelijke maatregelen genomen om de erfafspoeling te reduceren. Als u wilt zien welke inspanningen wij ervoor gedaan hebben, kunt u op YouTube een filmpje bekijken. Ook een filmpje van Delfland zelf trouwens. Ook door mijn eigen ervaring met vijftien jaar kringlooplandbouw kun je op papier en in de praktijk zien dat door de jaren heen het stikstofbodemoverschot en het

fosfaatbodemoverschot per hectare duidelijk gedaald zijn. Met die cijfers zit ik samen met mijn collega's in het gebied zelfs ruim onder de landelijke norm. Vanuit het gebied kunnen wij nu, samen met gemeente Midden-Delfland, volop bezig om met het doorontwikkelen van de kringloopcertificaten die behaald worden. Doel is om dit in te passen in het NPLG, Nationaal Programma Landelijk Gebied. De brief van Adema vorige week valt mij en mijn collega's dan ook rauw op ons dak. Ik merkte maandag in de zaal grote moedeloosheid en gelatenheid onder mijn collega-melkveehouders. Dat het gebied van Delfland in de brief wordt aangewezen als een nutriënten-verontreinigd gebied en dat wij als boeren daar de rekening van krijgen is onbegrijpelijk en onterecht. Ik vind dat totaal geen recht doen aan alle inspanningen die wij de afgelopen jaren hebben gedaan voor de waterkwaliteit. De resultaten laten namelijk juist het tegenovergestelde zien. Zowel stikstof als fosfaat in Midden-Delfland liggen immers duidelijk onder de landelijke norm. De maatregel zoals die door het ministerie is bedacht zal alleen maar negatieve effecten hebben. Inkomen van de boer gaat omlaag, minder koeien in de wei, gebruik van meer kunstmest, afname van de weidevogels. Je wordt gestraft voor iets wat niet onze verantwoordelijkheid is. Burgemeester Hemmen van Midden-Delfland merkte daarom ook terecht op dat er bij de aanwezigen in de zaal veel wantrouwen is naar de politiek. Deze bijeenkomst ... spraken zowel gedeputeerden van de provincie, de heer Stolk, als de voorzitter van de Landschapstafel, mevrouw Bijsterveldt, burgemeester van Delft, veel vertrouwen uit in ons als agrariërs en dat we juist op de goede spoor zitten en een voorbeeld zijn voor andere agrarische gebieden. Ik zoek, ik doe daarom ook ... Ik doe ook een oproep aan u om dit onrecht krachtig aan de orde te stellen in een reactie naar de minister. Ik wil u danken voor uw aandacht en ben graag bereid uw vragen te beantwoorden en ik nodig u ook uit voor een bezoek aan mijn bedrijf als u dat zou willen. Dit was het en als ik tijd over heb dan gun ik die aan Bart.

De voorzitter: U bent precies op tijd. Heel mooi. Mijnheer Dijkshoorn, dank u wel voor uw betoog en ik geef nu graag de VV-leden indien gewenst de mogelijkheid om een aantal vragen te stellen. Ik zie al mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voorzitter. Dank voor uw pleidooi om dit te doen. Het spreekt mij op zich heel erg aan, maar u zei in uw verhaal iets over dat het ten aanzien van de eutrofiërende stoffen onder de norm is, maar ik zie net in de, nou niet net, maar als ik de waterkwaliteit rapportage erbij neem van Delfland dan overschrijden we nog steeds de normen.

De heer Dijkshoorn: Nou, daar zit hem juist de kneep. Die getallen zijn namelijk niet in de polder genomen, die zijn in de buitenwateren van Delfland genomen en daar heeft het kassengebied heel veel invloed op, daar hebben de steden heel veel invloed op en bovendien, als het drogere tijden, dan wordt er water ingelaten via, ik heb begrepen de Biesbosch. Water uit weet ik veel, Verweggistan vandaan en dat wordt bij ons de polder in gelaten. Het gaat er vuiler in als dat het eruit gaat. Nou, dan is dat toch niet helemaal terecht dat wij daar dus dan nu maatregelen krijgen om in de mest op ons land te gaan deponeren en minder groei te hebben en nou ja, onze hele economische activiteit stort gewoon in elkaar en dat door vervuild water van een ander. Dat is gewoon wat het is.

De voorzitter: Mevrouw Wijben..., nog een vervolgvraag, want ik zie dat er ook nog anderen zijn die een vraag willen stellen. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Ja, ik denk dat wij een a... Dank u wel voor uw antwoord. Wij ondersteunen uiteraard kringlooplandbouw, maar ik denk dat we over die waarden van de eutrofiërende stoffen wel van mening verschillen, maar dit is niet echt een vraag ...

De heer Dijkshoorn: Nou ja, dat moet uitgezocht worden, maar ik ben daar heilig van overtuigd dat het zo zit als dat ik net probeer te vertellen.

De voorzitter: Ik geef het woord aan de heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, dank u wel voorzitter. Bedankt ook voor uw heldere betoog mijnheer Dijkshoorn. Ja, ook vanuit het CDA steunen we ontzettend de kringloopboeren en wat dat betreft complimenten voor wat u allemaal heeft bereikt en ik denk ook dat wij vanuit Delfland, tenminste, als ik vanuit mijn eigen fractie praat, dat ik het ook inderdaad een zeer goed vind om daar gewoon ook richting de minister ook gewoon wat kritische geluiden over te laten horen. Mijn vraag is aan u, ik weet dat er al veel kringloopboeren zijn in Delfland, maar ik denk dat het ook goed is om gezamenlijk ook te kijken of niet gewoon de, ja, andere boeren die nog niet helemaal op het goede spoor zitten om die gezamenlijk op dat goede spoor te krijgen. Dus, daar doe ik graag ook een oproep aan ...

De heer Dijkshoorn: Het aantal neemt gestaag toe en de laatste zullen ook wel een keer over de streep komen, maar als je de resultaten ziet dan is het ook gewoon logisch dat je deel gaat nemen.

De heer Jansen: Ja, nou, maar complimenten voor wat u heeft bereikt.

De heer Dijkshoorn: Maar goed, ik hoop wel dat de overheid nu wel even inziet dat dit even fout gaat zo.

De heer Jansen: Ja, ben ik het helemaal mee eens.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Jansen. Ik zie de heer Hofman, daarna mevrouw Dijkshoorn. De heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel. Dank voor de inleiding. We zijn ook zeer onder de indruk als fractie CU-SGP over de inzet van de agrarische sector in Midden-Delfland en ik wilde een vraag stellen. Wij propageren eigenlijk de biologische landbouw en hoe staan jullie daartegenover omdat dat minder hectare vereist zodat er ook meer ruimte komt, maar hoe zit het ten opzichte van de kringloop en de biologische?

De heer Dijkshoorn: Nou, biologisch krijgt het gewoon lastig met ons die in de nek hijgen, want wij zitten daar gewoon heel erg dicht tegenaan. Zijn maar enkele dingetjes. Ik bedoel, antibiotica wordt al bijna niet meer gebruikt bij mijn bedrijf. Ik heb een dierdagdosering van nul komma nul een. Nou ja, dat is gewoon vrijwel nihil. Kunstmest, ja dat, we hebben namelijk die dure kunstmestprijs natuurlijk ook allerlei andere dingen geprobeerd en ja daar wil ik persoonlijk ook vanaf. Alleen, het predicaat biologisch daar krijg ik weer Skal-controles en weet ik wat allemaal. Nou, dat vind ik allemaal niks. Ik, even kijken, wat weet ik nog meer van biologisch? Nou ja, dan moet je ook biologisch krachtvoer gaan. Dan moet je dus ... Biologische akkerbouwers moeten dan weer producten voor jou gaan telen om dat als krachtvoer zeg maar ... En, wij willen eigenlijk ook de producten uit de humane. Ja, restproducten die in het vrachtvoer verwerkt worden willen wij gewoon op kunnen maken, want dat is ook duurzaam natuurlijk om spulletjes op te maken die de mensen niet kunnen eten. Nou, voorlopig eten de mensen niet biologisch en zijn er ook heel weinig biologische afvalproducten en ja, zo zit het eigenlijk. Dus, als de mensen het goede voorbeeld gaan geven, volgen de boeren vanzelf denk ik zelf.

De heer Hofman: Dank je, duidelijk.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Hofman. Ik geef het woord aan mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel. Dank u wel voor het betoog van de heer Dijkshoorn. Is overigens geen familie, want dat wordt wel gevraagd, maar dan moeten we heel ver terug. Dus, ik heb geen invloed op de spreker verder. Dat wil ik toch vooraf even duidelijk zeggen, want die vraag kreeg ik de afgelopen paar dagen al. Maar, ik heb een vraag. Hoeveel mest zou je nu met die nieuwe regels af moeten voeren en hoeveel kunstmest daarvoor in de plaats? Dat is namelijk dan ook CO2 niet echt heel erg gunstig, dus misschien kun je daar wat van vertellen.

De heer Dijkshoorn: Oké. Nou, ik ga dat bij benadering aangeven, want ik heb mijn adviseur gebeld en de regels zijn zo vers, die zijn nou net een aantal dagen weer veranderd, dus het is heel moeilijk om dat precies te zeggen, maar ik schat in dat ik zo 1800 kuub mest moet gaan afvoeren à 20, 25 euro per kuub, want dat moet natuurlijk niet alleen naar Frankrijk gereden worden, denk ik de eerste de beste plek waar ze nog mest op het land mogen gebruiken. Kunstmest, ja dat zal dan verdubbelen. Dus ja, de jaarkosten waren denk ik zo een tienduizend euro en ja, dat gaat nu sowieso richting de twintig. En, ik ben ook geen voorstander om kunstmest te gebruiken. Mest is veel beter, spoelt veel minder uit en kunstmest, ja daar wilden we eigenlijk vanaf maar ja, we worden nu gedwongen om dat te gaan gebruiken. We moeten wel voer hebben voor ons vee.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Dijkshoorn. Zijn er ... De heer Heijboer? Ja.

De heer Heijboer: Ja mijnheer Dijkshoorn, dank u wel ook voor uw gloedvolle betoog. Het zal u duidelijk zijn dat wij hier met zijn allen toch wel voor het kringlooplandbouw zijn, maar wij gaan natuurlijk niet over de landelijke regels. Waar wij wel over gaan is over de waterkwaliteit en u zegt: ja, in de sloot is het beter dan waar het gemeten wordt in de boezem in Delflands water. Wij zijn een partij die eigenlijk al heel lang pleit voor meer controles en dan hoor je van andere partijen: nee, we moeten niet, we moeten dat overlaten aan de boeren zelf, we moeten juist minder controles of zeker niet meer. Maar, hoor ik u nu eigenlijk zeggen dat u pleit voor meer controles? Want, als we de waterkwaliteit in uw sloot zouden meten en zouden weten dat het lager is, dan hadden we een weerwoord gehad.

De heer Dijkshoorn: Nou, sterker nog, dat gebeurt al. Ik bedoel, er wordt door de boeren zelf via allemaal clubjes allerlei polders bemonsterd en daarom weten wij ook dat het veel beter is wat er in de polder is als wat er in het buitenwater is. Daarom sta ik er ook helemaal niet onwelwillend tegenover dat gewoon de polders gewoon apart gemeten gaan worden en als het nodig is zelfs op boerderij niveau. Mij prima, maar deze getallen die nu gebruikt zijn, zijn gewoon niet geschikt voor waar ze nu voor gebruikt worden en dat gaat ons gewoon ontzettend veel geld kosten. En ja, concurrentiepositie, ik bedoel, wij mogen zo meteen gewoon twintig procent minder produceren in feite als onze collega's in andere gebieden van Nederland. Ja, dat kan niet waar wezen.

De heer Heijboer: Nee, dat is me duidelijk. Maar, mag ik nog een aanvullende vraag stellen? Die cijfers die u dan meet zijn die ook op een of andere manier beschikbaar voor Delfland?

De heer Dijkshoorn: Nou, dat verwacht ik zeker. Dan moet u bij de club Duurzaam Boer Blijven wezen en daar zijn die getallen bekend.

De voorzitter: Dank u. Ik geef het woord aan mevrouw Onderdelinden. Een interruptie? Ik dacht dat het een nieuwe vraag zou.

De heer Van Winden: Nee, interruptie.

De voorzitter: De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Afgelopen maandag zijn er plaatjes gepresenteerd in de bijeenkomst met de kringloopboeren van Midden-Delfland en die zijn gepresenteerd door ambtenaren van Delfland en daar staan de meetpunten in aangegeven welke er groen, oranje en eventueel nog rood zijn. Dus, de gegevens zijn bekend voor een aantal polders binnen Midden-Delfland. Dat wil ik even toevoegen aan mijnheer Oudhoorns.

De voorzitter: Dank u wel. Het enige wat ik wil, alle VV-leden aan wil helpen herinneren, het is niet nu de bedoeling hier een debat over te gaan voeren. De bedoeling is om alleen verhelderende vragen te stellen aan de inspreker. De heer Simon of mevrouw Onderdelinden.

Mevrouw Onderdelinden: Kijk, dank u wel. Ook dank aan de heer Dijkshoorn voor het mooie, vlammeende betoog. Ja, mijn fractie kan ook alleen maar achter uw visie op kringlooplandbouw staan denk ik als, ja, wij willen natuurlijk ook dat het zo snel mogelijk beter gaat met de waterkwaliteit. Wat ik alleen niet hoorde in uw betoog, hoe ziet u het dan voor u? Ik hoorde vooral veel: ja, dit moet niet, dit moet niet, dit moet niet en dat snap ik. Maar, wat is uw visie? Hoe zou het beter kunnen? Hoe zou het beter zijn voor u en uw collega's?

De voorzitter: Mijnheer Dijkshoorn.

De heer Dijkshoorn: Het zou beter zijn als er gewoon per polder gemeten zou worden en daar een getal uit destilleren wat wel gebruikt kan worden, want ik bedoel, en dan moet er in die polder natuurlijk ook geen andere activiteiten zijn als landbouw. Ik bedoel, als we bij de tuinders gaan meten dan komen we wel aan andere getallen. Als dat het geval is dat er dus tuinbouw ook in die polder is, dan zal je het nog kleiner als de polder moeten maken. Desnoods op boeren niveau. Het is niet anders, maar we kunnen niet, ik bedoel, afgestraft worden op getallen die gewoon geen niks met ons te maken hebben in feite.

Mevrouw Onderdelinden: Ja, dus ik hoor eigenlijk een soort sectorspecifiek meten en niet zozeer ...

De heer Dijkshoorn: Ja, de metingen dat zal hem de kosten niet zijn. Ik bedoel, ik ... We doen ook al grondmonsters elk jaar meten om te kijken hoeveel we mogen bemesten. Waarom zouden we dan niet het water bemeten? Dat is precies hetzelfde.

De voorzitter: Dank u wel de heer Dijkshoorn. Volgens mij zijn er geen verdere vragen meer, dus ik wil u bedanken voor uw betoog en u vragen of u achterin weer wilt plaatsnemen.

De heer Dijkshoorn: Ja, dank voor uw aandacht.

de voorzitter: Dan geef ik nu het woord aan de tweede inspreker, de heer Van der Kooi.

De heer Van der Kooi: Dank u wel, voorzitter. Ik spreek ook in naar aanleiding van de aanwijzing tot NV-gebied. Mijn naam is Bert van der Kooi en samen met mijn vrouw heb ik een melkveebedrijf in Maasland. Al vier generaties lang is ons familiebedrijf gevestigd direct naast gemaal Kralingerpolder, zo kunnen jullie het plaatsen. De vijfde generatie hoopt dat er ook nog voldoende perspectief voor hen overblijft om te zijner tijd het bedrijf voort te zetten. En, zoals u weet is er veel te doen over de Kaderrichtlijn Water en de hoeveelheid mest die een boer op eigen bedrijf mag gebruiken. Emissie en depositie van stikstof is in de landbouw een actueel item. Helaas voelen de boeren in Delfland, sorry voor het woord, zich bedonderd door de overheid

door de aanwijzing tot nutriënt-verontreinigd gebied. Als gebied lopen we al meer dan tien jaar voorop met kringlooplandbouw, zijn meer dan twintig jaar actief met de agrarische natuurvereniging Vockestaert en als dank mag je twintig procent mestplaatsingsruimte extra inleveren bovenop het wegvallen van de derogatie, zodat met nog meer zekerheid geen verdienmodel overblijft. Zestig boeren tussen een komma twee miljoen inwoners dreigen te worden geëlimineerd. De ene overheid roept nog harder dan de andere dat ze er niet van wisten, niks aan kunnen doen of dat Brussel het afdwingt. Mest die we goed verantwoord kunnen gebruiken, heeft u gehoord van Henk, dreigt vervangen te gaan worden door kunstmest of kunstmestvervangers gebaseerd op afvalstromen van andere bedrijfstakken met alle bijkomende effecten. Wat ook geen enkel vertrouwen wekt is dat de KRW-normen zoveel vragen oproepen. In een stikstofgevoelige n tweeduizend-gebied Solleveld ligt de gewenste norm voor stikstof vijftig procent hoger dan in de meeste boezemwateren. Hier en in de andere stikstofgevoelige duingebieden wordt er relatief vuil rivierwater uit de Afgedamde Maas na voorfiltering geïnfiltreerd ten behoeve van de drinkwatervoorziening. Om die reden wordt een norm van twee milligram, sorry, om die reden een gewenste norm van drie milligram per liter in dat waterwingebied. Voor de boezemwateren wordt een norm van twee milligram gehanteerd. Leg daarnaast het feit dat er uit de lucht al genoeg stikstof valt om in de tachtig centimeter water die er uit de lucht valt ieder jaar een concentratie te veroorzaken van tweeënhalve milligram. Dus, er gebeurt veel meer. Andersom geredeneerd, in stikstofgevoelige natuur wordt via geïnfiltreerd water tien kilogram stikstof per hectare extra aangevoerd, maar iedere gram stikstof die via de lucht in Natura tweeduizend gebied belandt wordt als dodelijk voor de natuur beschouwd, want dat komt bij een boer vandaan. U snapt het wantrouwen. Als kringloopboeren zijn we gewend om op zoek te gaan naar aan- en afvoerposten. Als leden van het bestuur van het Hoogheemraadschap weet u dat u meer doet dan regenwater uit het gebied wegmalen. Kwel, diepe kwel, verdamping, bronbemaling, drinkwaterwinning, drainage, riool overstorten, wateraanvoer uit derde gebieden als het Brielse Meer en Afgedamde Maas. Wateraanvoer van boezems naar polders zijn stevige aan- en afvoerposten van kubieke meters water, maar ook van nutriënten en andere stoffen in het water die uiteindelijk in de kwaliteitsbeoordeling van grond- en oppervlaktewater worden meegenomen. Dit nog buiten de aanvoer van nutriënten door processen als inklinking van veen, door de noodzakelijke drooglegging en vertering van organische stof aanwezig in natuurgebieden en andere gebieden met net vegetatie. Dus, ook gewoon bijvoorbeeld uit een stadspark. Ik focus me nu een beetje op stikstof, maar ook voor fosfaat zijn er bronnen anders dan de menselijke activiteit. Denk aan een strook langs de kust van tientallen kilometers waar kwel dus een grote aanvoerpost van fosfaat vormt. Voorzitter, ik kom tot een afronding. Wat ik hier verteld heb dat kan of is onderbouwd door allerlei artikelen en publicaties. Cijfers over nutriënten in het oppervlaktewater wijzen niet de bron van deze stoffen aan. Ik denk dat dat een centraal punt is. Voor u allen een centrale vraag. Hoe de KRW-normen tot stand zijn gekomen en of deze normen voor een bijzonder gebied met bijzondere kenmerken als het werkgebied van het Hoogheemraadschap van Delfland wel passend zijn. Aan u de schone taak om met een goed antwoord te komen en deze informatie door te sluizen naar de minister en zijn ministerie. Mogelijk kunt u zo het vertrouwen in Delfland handhaven en het vertrouwen in de overheid in het algemeen en LNV in het bijzonder, weer op een wat minder laag peil brengen. Succes daarmee en dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Kooi en dan geef ik opnieuw VV-leden de gelegenheid om vragen te stellen. Wie heeft vragen voor de heer Van der Kooi? Dat zie ik, even kijken, mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja voorzitter, ik heb twee vragen eigenlijk. De eerste gaat, u zegt in uw betoog dat dus de waarde in het natuurgebied n tweeduizend Solleveld zeg maar, hogere normen worden gebruikt terwijl juist dat ook in drinkwater terechtkomt?

De heer Van der Kooi: Het duingebied wordt gebruikt als een groot filter. Daar wordt het oppervlaktewater wordt een norm van drie milligram aangehouden. In drinkwater zit iets van een komma drie, dus er verdwijnt daar stikstof naar, nou ja, aan u de vraag. Er wordt de capaciteit van Solleveld, heb ik gelezen, is iets van acht miljard liter water en als u dan gaat zitten rekenen, nou, die norm is drie milligram. Wat wordt er dan aangevoerd buiten het regenwater? Dan praat je gewoon over een belasting van vijftien ton stikstof die daar ergens in de bodem verdwijnt en de bodem heeft een relatie met het oppervlaktewater door kwel en door inzijging en diepe kwel allerlei processen die er gaande zijn en ik denk dat het plaatje te simpel wordt gemaakt. Drinken of oppervlaktewater staat in relatie tot de omgeving. Er zijn aan- en afvoerposten van nutriënten die in dat water terechtkomen. Dan kan je niet zeggen van in een gebied van Midden-Delfland van 308 vierkante kilometer waar nog 21 procent door de boeren beheerd wordt, dat de boeren nou de normen doen overschrijden. Dan moet je beter meten, dan moet je meer kijken welke stromingen er zijn van water, welke volumes van nutriënten en van water er zijn. Alleen met meten van de kwaliteit in het oppervlaktewater zeg je niks over de herkomst van de nutriënten. Dan moet je fijnmaziger voor meten dan alleen in het boezemwater.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voorzitter. Ook u bedankt voor uw pleidooi om iets te doen op dit terrein. Mijn vraag is, want u bent heel goed thuis in alle normen enzovoort en bijdrage van wie dan ook, maar we doen het ergens voor en u boert al heel lang in hetzelfde gebied. Al generaties lang zei u. Heeft u ook in al die tijd gezien hoe het leven in de sloot verandert?

De heer Van der Kooi: Ja, daar kan ik wat over zeggen. Ik weet van mijn grootvader die was in de jaren vijftig al eerder, nee, was die een voorbeeldbedrijf voor het '...'. En, als je dan naar cijfers kijkt, dan zie je dat de veebezetting eigenlijk weinig anders is. Daar zit een tiende per hectare verschil in, dat maakt allemaal niet zoveel uit. Wat ik aan waterkwaliteit heb zien veranderen, ja, in de jaren zeventig, tachtig loosde het rioolgemaal van De Lier op onze polder en het water wat je voorbij zag komen, daar groeide een dikke laag filt op van de nutriënten die erin zaten. Als ik vandaag de dag in de sloten kijk die bij mij in de onderbemaling vallen, daar kan ik gewoon de bodem zien. Ik kan plantengroei zien, ik zie allerlei planten als egelskop en verzin het maar. Je ziet gewoon dat de kwaliteit goed is. Ik zie ook dat heel veel sloten ook nog een inlaat hebben. Bijvoorbeeld om te zorgen dat het water in de sloot niet dood is. Dat er voldoende zuurstof aangevoerd wordt, maar dat je ook gewoon afhankelijk bent van water uit de boezem om de kwaliteit in stand te houden. Als u zegt van wat weet je van de kwaliteit? Visueel is die goed. Heb ik uw vraag beantwoord of, ik heb het idee dat ik iets mis.

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga nog een vervolg... en dan ga ik door naar de heer Oostvogels.

Mevrouw Wijbenga: Nee, het gaat om het leven in de sloot en even los van alle nutriënten enzovoort, maar het leven. De salamanders, de macrofauna, de waterplanten enzovoort.

De heer Van der Kooi: Nee, maar leven de flora en de fauna ... Dat is ook gewoon te vinden. De waterplanten is gewoon visueel goed zichtbaar en, ja, wat leven betreft, in een polderslootje moet je niet teveel aan vissen verwachten. Er zit wel wat, er zit wat aan kikkers, er zit wat een salamandertjes, er zit wat aan kleine visjes. Maar, het zijn ook sloten die, als de verdamping grof is, de neiging hebben droog te kunnen vallen. Daarom is bijvoorbeeld die waterinlaat weer zo belangrijk waarmee je dus ook van alles en nog wat op je eigen terrein laat. Maar, je bent gewoon afhankelijk. Je bent een compleet systeem als Midden-Delfland, als een

samenhang of Delfland, het hele waterbeheersing systeem dat kan je niet in stukjes opknippen. Dat hangt met elkaar samen en dat heeft invloed op elkaar.

De voorzitter: De heer Oostvogels zag ik. U wilde ook een vraag stellen?

De heer Oostvogels: Ja, dat klopt. Dank voor het inspreken. Als ik u ook zo hoor, dan is dat een van de redenen dat ik zo ontzettend blij ben dat we agrariërs hebben ook in het AB vanwege de enorme gebiedskennis die daar zit. Nou, een hoop vragen ook voor mijnheer Dijkshoorn, maar die gaan we vrijdag op zijn bedrijf bij hem stellen. Voor u heb ik de volgende vraag. We hebben een brief voorbereid waarin we een oproep aan de minister doen en ook gaat straks ambtelijk contact zijn tussen Delfland en het ministerie en mijn vraag is vooral bij die laatste, wat zou de boodschap volgens u van Delfland moeten zijn aan het ministerie?

De heer Van der Kooi: Wat de boodschap van Delfland aan het ministerie zou moeten zijn? Dat is dat je aan een verzamelcijfer van metingen in oppervlaktewater in de boezem, dat je daar niet de stromingen, de oorzaken mee in beeld heb. Ik heb u net een heel rijtje genoemd van kwel, diepe kwel enzovoort. Het zijn zomaar tien, twaalf posten waar je serieuze aan- en afvoer mee hebt en waterkwaliteit is natuurlijk meer als alleen de chemische samenstelling inderdaad zoals mevrouw daarnet aangaf, ook gewoon met het leven in de sloot. Ja, dat is iets, daar heb ik op mijn kleine postzegeltje niet zo heel veel invloed op, behalve gewoon netjes met mijn nutriënten omgaan.

De voorzitter: Dank u wel. Misschien een opmerking van mijn kant richting de heer Oostvogels. Er is een brief verstuurd met onze zorgen over wat de effecten zijn met die aanwijzing van nutriënten-verontreinigd gebied. Als er verder geen andere vragen zijn, dan wil ik ook de heer Van der Kooi van harte bedanken. Nogmaals, de heer Dijkshoorn ook voor zeg maar de passievolle betogen om de zorg over te brengen. En, mevrouw Zandstra, heeft u toch nog een nabrander?

Mevrouw Zandstra: Ja voorzitter, de heer Van Winden had het over de bijeenkomst van afgelopen maandag. Dankzij mevrouw Dijkshoorn was ik daar ook en ik zou willen vragen of u de presentatie die daar gegeven is met de hele VV zou willen delen, want ik denk dat dat een hoop scheelt in de discussie over hoeveel leven er is in de sloot en wat die meetpunten opleveren. Dus dat is een vraag aan het college.

De voorzitter: Die toezegging heeft u. We zullen alle informatie die op die bijeenkomst gepresenteerd is zullen met de hele VV delen.

De heer Van der Kooi: Dank u voor de gelegenheid om in te spreken.

De heer Van Kretschmar: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, mijnheer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Mag ik nog een klein puntje van de orde inbrengen? Ik zag dat bij het opstarten van mijn iBabs de beantwoording van mijn vraag uit de lijst van toezeggingen reeds gedaan is, dus ik wil u mijn complimenten overbrengen dat u dat zo snel heeft gedaan en het punt kan worden afgevoerd.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Kretschmar. Ik wist dat het onderweg was, maar de ambtelijke organisatie is nog sneller geweest dan ik gedacht had, dus, en we zullen de complimenten doorgeven.

5. Vragenronde

De voorzitter: Dan kom ik bij agendapunt vijf. Kan ik heel kort over zijn. Er zijn geen vragen ingediend voor het vragenronde.

B. Besprekingsstukken

De voorzitter: Dan gaan wij door naar de besprekingsstukken.

B.01 Langetermijnstrategie wateroverlast "Wapenen tegen extreme neerslag"

De voorzitter: U heeft gezegd dat, even kijken, de heer Hofman heeft gezegd dat hij een oproep wilde doen in het kader van de langetermijnstrategie wateroverlast, dus ik geef de heer Hofman het woord.

De heer Hofman: Dank u. Geacht dagelijks bestuur, geachte leden van deze vergadering, wij vonden het op zijn plaats in deze bijzondere week waar wordt stilgestaan bij de herdenking watersnood om toch bij dit memorabele besluit van onze strategie stil te staan. Wij willen namelijk een aantal zaken dat die worden aangescherpt, omdat wij meer slagkracht kunnen genereren dan nu wordt uitgestraald, is ons idee als fractie. Wij wijzen daar allereerst op de inzet van instrumenten. Wij hebben een motie aangenomen waar we zelfs het verhard oppervlak als basis willen doen zijn voor de maatregelen van watervoorzieningen en daarnaast hebben wij een pleidooi gedaan voor een waterveiligheid effectrapportage. En, ik heb het ook al breed bij Provinciale Staten aangekaart en bij andere verenigingen, maar men beseft niet wat voor waardevol instrument dat is. Het is namelijk te vergelijken ook met de LNC-waarde bij de dijkversterkingen waar dus in een wegingsfactor het meest de voorkeursvariant ook in beeld wordt gebracht en een breed veld is wat betreft de discussie en de betrokkenheid van de omgeving. Ik denk dat dit sturingselement dan minder, moet ik nou zeggen, weerstand oproept, omdat dat in de schaal van geleidelijkheid een draagvlak creëert op basis van feiten en discussie. Dus, dat vind ik dat in de toekomst, vraag ik het college om daar meer aandacht aan te geven en dat ook uit te stralen. Daarnaast is er aangekondigd dat er een plan van aanpak komt, maar gezien de urgentie willen wij het college ook oproepen om spoedig en met spoed een aanpak te realiseren waarbij daadwerkelijk de noodzakelijke maatregelen worden getroffen. Wij vinden dat te weinig nu tot uitdrukking komen. Centraal staat wat ons betreft dat daarbij de voedselzekerheid en de drinkwaterkwaliteit belangrijke pijlers zijn voor ons waterstaat zorggebied, omdat de leefbaarheid van de omgeving essentieel is om hier nog te blijven wonen. Dus, kort gezegd, een oproep om serieus de instrumenten die we hebben in te zetten en daar ook in gesprek te gaan met de provincie met name om dat te realiseren. Zeker gezien de stedenbouwkundige opdracht die er ligt. Een direct plan op te stellen waarbij de waterstaatkundige voorzieningen die noodzakelijk zijn en in bepaalde plekken zeg maar noodzakelijk zijn om in te richten dat met voorrang vast te leggen zodat planologisch daar rekening mee kan worden gehouden. Want, als wij dat niet doen, dan vrezen wij dat dat voor onze regio zijn tol zal eisen. Aldus.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Hofman. Voor de andere fracties was dit eigenlijk een hamerstuk. Is er naar aanleiding van de oproep van de heer Hofman behoefte van andere fracties om nog het woord te vragen? Dat zie ... Ja, mevrouw Wijbenga. Sorry, mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Wij zijn van dezelfde partij, dus wat dat betreft.

De voorzitter: Ja, nee, zeker.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel voorzitter. Wij willen graag als Water Natuurlijk echt deze eerste schrede op weg naar een lange termijn wateroverlast strategie van harte ondersteunen. Het uitgangspunt zoals ook vastgelegd in het bijgestelde dictum is de slechtste klimaat scenario's. Helaas is dat nodig omdat het klimaat steeds sneller verandert dan wij denken of dat we eigenlijk hopen. We vinden het belangrijk dat ook het uitvoeringsprogramma 2027 op een slimme manier rekening houdt met deze ambities om te voorkomen dat we op 1 januari 2028 voor een enorm grote opgave zitten omdat de normen van het uitvoeringsprogramma veel minder ambitieus zijn dan van de langetermijnstrategie. Ook willen wij graag regelmatig op de hoogte worden gehouden van zowel de invulling en op den duur ook van de uitvoering van de strategie. Hartelijk dank.

De voorzitter: Ik interpreteer bijna uw inbreng als een stemverklaring. Oké, daar was ik nog niet aan toe, maar het op die manier genoteerd.

Mevrouw Jenniskens: Nee, dit is een stemverklaring. Sorry.

De voorzitter: Nee, precie... Ik merk dat er verder geen behoefte is van andere VV-leden om ...

De heer Jansen: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, de heer Jansen toch.

De heer Jansen: Nou, ik wil ook wel een inbreng of een stemverklaring, dat is aan u.

De voorzitter: Voor de helderheid, mijn voorstel zou zijn de heer Hofman zijn inbreng was niet een stemverklaring volgens mij. Dus, ik wil eigenlijk als er verder geen behoefte is om daar nog vanuit de VV op te reageren kort de portefeuillehouder de gelegenheid geven om een korte reactie te geven, dan gaan wij over naar de stemverklaringen. Dan doen we die in een keer en dan gaan we over tot de stemming. Dan hoeft u het niet nog te herhalen mevrouw Jenniskens. Ik geef het woord aan mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel voorzitter. Ja, het is, zoals de heer Hofman ook al zei, een bijzonder moment waarop wij deze stukken nu aan u voorleggen. We hebben net de herdenking gehad van de watersnoodramp. Onze agenda straalt ook in feite die urgentie uit. We hebben het uitvoeringsprogramma wateroverlast, we hebben de strategie lange termijn wateroverlast en we hebben ook nog eens een keer de kustvisie. Dus, alles staat eigenlijk in het teken van hoe zorgen we hier dat dit gebied werkbaar en leefbaar en bewoonbaar blijft? Uw oproep voor urgentie die onderschrijven wij ook zeer. Ons waterschap, en ik denk dat we daar ook best wat trots op mogen zijn en ook ten aanzien van de inspanning van de ambtenaren, is dat we hier als een van de eerste waterschappen op deze manier een langetermijnvisie hebben op de wateroverlast. We hebben daarbij ook implementatiesporen geformuleerd en ook uw VV heeft nog eens nadruk gelegd op een aantal zaken die echt moeten worden opgepakt en het als zodanig ook in het dictum verwerkt. Dat hebben wij, dat nemen wij ook echt tot ons. Die urgentie voelen we. We hebben hier ook de motie van 25 november 2021 hebben we hier ook overgenomen. We hebben de IPCC rapporten die nemen we tot ons en ook de Limburgbui is voor ons ook nog eens extra een wake-up call voor zover dat mogelijk is om aan de slag te gaan met deze wateroverlast. Ook onze medewerkers die hebben ook aan tafel gezeten bij Deltares om ook input te leveren en kennis uit te wisselen over wat te doen als hier de bui valt. Dat betekent ook dat wij met zijn allen, dus niet alleen het DB, maar ook de hele VV en ook de ambtelijke organisatie gesteld moeten staan voor wateroverlast. Maar, dat betekent ook dat de wereld om ons heen dat die dat urgentie besef moet hebben. Dus, ook de gemeenten, de samenwerking met de andere waterschappen, maar ook de bewoners van wat

kunnen wij met elkaar zelf doen? Vanuit de organisatie en van onszelf wordt daar heel hard aan gewerkt. We hebben het uitvoeringsprogramma om te zorgen dat we nu in ieder geval voor 2027 gereed staan. Daarnaast pakken we ook de kansen die we tegenkomen bij de verdere uitwerking. En, ook om nog ... En, ook trouwens in overleggen met de provincie Zuid-Holland hameren we erop dat niet alles meer kan in dit gebied. En, ook nog op het verzoek van mevrouw Jenniskens in te gaan, uit de aard, en ik denk ook dat dat wel de kracht is geweest van deze strategie wateroverlast, vragen we regelmatig input van de VV bij het vervolgtraject. Dus, we komen hier zeker de komende periode bij u mee terug. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Koop. Dit was dan een bespreekstuk voor de heer Hofman, voor de rest wat het een hamerstuk. Zijn er nog andere leden die behoefte hebben aan een stemverklaring in de trant van ... Mevrouw Jenniskens heeft dat gedaan. De heer Jansen.

De heer Jansen: Ja dank u wel voorzitter. Ja, ook het CDA is ook blij met het voorliggende voorstel. Ik denk dat het belangrijk is dat Delfland de nodige maatregelen neemt om wateroverlast of watertekort te voorkomen in de toekomst door vasthouden, bergen, verdelen of afvoeren. We vinden het ook erg goed dat ook in het voorstel staat dat je laat zien wat er gebeurt als het misgaat. Waar komt de schade en hoe lossen we dat op? Waarbij we ook willen oproepen om in ieder geval te zorgen dat de huidige veiligheid niet verlaagd wordt door andere maatregelen. In de ruimtelijke plannen moeten we voldoende aandacht zijn voor water en de noodzaak voor waterberging om toekomstige problemen te voorkomen waarbij water en bodem sturend zijn. Dan roepen we graag op aan de portefeuillehouder om dat uit te dragen namens het Delfland.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Jansen. Zijn er nog andere leden die behoefte hebben aan stemverklaring? Zo niet dan constateer ik dat wij unaniem de wateroverlast strategie vaststellen waarbij in de eerste, wat is het, drie punten van het dictum nog een aantal hele specifieke zaken staan om die eruit te lichten. Dank u wel. Dan is deze daarmee afgerond.

B.02 Reglement van Orde VV en commissies Delfland 2023

De voorzitter: Dan komen we nu bij agendapunt twee, dat is het Reglement van Orde. Reglement van Orde, voor de duidelijkheid, dat is niet een DNA-voorstel. Dat is echt het voorstel van uzelf. Het is in diverse malen in de commissie BFO besproken en mijn afdrank in ieder geval was dat u het in hoofdlijnen met alles eens bent, op een punt na en dat is, hoe zal ik het zeggen, het aantal commissieleden die niet lid zijn van de VV hoeveel daarvan mogen er per fractie worden voorgedragen? Er is in het huidige voorstel is daar, wat ik dan maar even noem, een soort staffel procedure voor afgesproken en in de commissie bleek dat er ook vele partijen waren die zeiden van het kan simpeler, het moet gewoon drie zijn. Nou kunnen we met elkaar weer het debat gaan voeren en elkaar te proberen te overtuigen, maar mijn mening is dat de argumenten uitvoerig uitgewisseld zijn en dat dit een van die zaken is waar u het gewoon fundamenteel toch niet eens bent. Dus, ik wil u ook ter overweging geven om zo dadelijk het amendement wat volgens mij ingediend gaat worden, maar dat moet nog wel even gebeuren, om dat dan maar in stemming te brengen zonder een hele uitvoerige eerste termijn en een tweede termijn.

De heer Van Kretschmar: Voorzitter, even bij interruptie. Ik heb wel degelijk behoefte om hier het een en ander over te zeggen, dus ik ben niet akkoord met alleen maar stemmen.

De voorzitter: Prima, u gaat ... Het is alleen maar een suggestie van mijn kant. Dan open ik de beraadslaging en dan wil ik eigenlijk ... Laat ik dan beginnen bij u, de heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja, dank u wel voorzitter. Ja wellicht dat het een beetje vreemd overkomt dat we inderdaad het hier nog een keer over gaan hebben. Ik hecht daaraan. Dat heeft twee redenen. Het RvO is zoals u zegt van de VV en dat betekent, dat is van alle VV-leden. Dus, dat is in principe niet, of zo zou het moeten zijn, een politiek stuk waarvan we per fractie gaan bepalen wat we ervan vinden. Het kan ook zo zijn, en dat beeld dat heb ik, dat er binnen fracties verschillend over gedacht wordt, maar dat we dus kennelijk gaandeweg onze knopen hebben geteld en nu dus op een aantal dingen terugkomen. Want, de staffel is weliswaar door mij voorgesteld, maar ik heb het RvO niet aangepast, dus kennelijk waren er redenen om dat RvO wel aan te passen. Dat is ook de reden dat ik toch nog een keer de mogelijkheid neem in deze VV om dat nog eens even nader toe te lichten. Laat ik beginnen met een misverstand uit de weg te ruimen. Namelijk, dat wij als fractie en ook ik als persoon absoluut niet tegen plaatsvervangers of commissieleden zijn. Commissieleden zijn zeker van nut en ook meer dan welkom en zorgen ervoor dat fracties ook in alle commissies vertegenwoordigd zijn. Echter, de Waterschapswet stelt in artikel dertien dat een waterschapsbestuur bestaat uit tenminste achttien en ten hoogste dertig leden. Delfland behoort met een AB van dertig leden tot de waterschappen met het maximale aantal bestuursleden. De vraag dient zich dan ook aan in hoeverre dertig AB-leden nog ondersteuning nodig hebben anders dan plaatsvervanging om hun bestuurlijke taken goed te kunnen vervullen. Uitgaande van elf fracties, ik heb u net gehoord misschien worden dat er wel twaalf, zou het aantal commissieleden, laten we zeggen, tot in het geldende RvO waar dus drie maximaal per fractie staat zou dus drieëndertig kunnen bedragen. Met andere woorden, er zijn zo meteen meer niet verkozen commissieleden dan verkozen VV-leden. Ik heb nog een klein rondje langs de velden gemaakt en bij vijftien waterschappen heb ik aangetroffen, dat is toch wel goed om dat binnen de VV te delen, want ik weet niet of die informatie bij iedereen bekend is, van die vijftien waterschappen zijn er slechts vier waterschappen met maximaal twee commissieleden, er zijn er acht met maximaal een en er zijn er drie met een of twee en die werken ook met een staffel. Blijkbaar is die staffel daar, wordt die daar niet als ingewikkeld ervaren. Het is dan ook de vraag of de wetgever voor ogen heeft gehad toen het maximaal op dertig is vastgesteld of dat dan zo uitgebreid zou moeten worden. Het in de bestuursperiode door alle fracties omarmde BOB-model, en ik ben ook blij dat nu die bijlage erbij zit, want die zat er de vorige keer niet bij en daar staat duidelijk in dat de invloed, ik heb hem er nog even bij gepakt, en het debatteren en de oordeelsvorming vindt plaats in de commissie en niet in de VV. Vandaar ook dat het belangrijk is dat zoveel mogelijk VV-leden ook aan dat debat in de commissie deelnemen, want zij zijn immers degenen die ook verkozen zijn. Dat is namelijk het wezenlijke verschil. De huidige praktijk leert dat het in commissie gevoerde debat nog eens in de VV wordt overgedaan en daarmee ook afwijkende fracties standpunten naar voren komen die niet stroken met de uitkomst van de commissie. Dit is niet efficiënt. VV's duren onnodig lang en dat gaat hier om tijd van alle AB-leden, dus niet alleen de leden die het nog een keer over willen doen, maar daar zitten ook leden bij die denken ja, dit hebben we toch al eens eerder besproken? Het faciliteren binnen fracties van opleiding voor toekomstige waterschapsbestuurders, de mogelijkheid om tijdens de commissie te kunnen sparren met een extra commissielid en inbreng van specifieke expertise die bij gekozen leden van de fracties ontbreekt, kan ook op een andere manier worden gefaciliteerd dan door het benoemen van bezoldigde commissieleden. Het hiermee vrijvallende belastinggeld kan worden besteed aan doelstellingen van Delfland in plaats van het versterken van de eigen fractie. Eigenlijk, het is jammer dat de heer Middendorp er niet is, want ik heb een voorbeeld wat hij waarschijnlijk zou toejuichen. We zouden bijvoorbeeld met dat belastinggeld zouden we een aanzienlijk deel van de investering voor een vislift kunnen bekostigen als wij ons willen beperken in het aantal commissieleden. Als bestuurders van Delfland, het is ook een belangrijk punt, gaan wij zelf over onze agenda en de capaciteit die het van ons leden vergt om het bestuur goed in te vullen. We bepalen zelf als bestuur het aantal commissies en dienen bij die keuze voor ogen te houden dat de bijbehorende workload past bij de beschikbare capaciteit van het AB. Het achteraf passend maken door benoemen van meerdere commissieleden per fractie is wat ons betreft oneigenlijk en niet uitlegbaar. Je

kandideren voor het waterschapsbestuur betekent vooraf een afweging maken wat een dergelijke functie van je vraagt en of je hiervoor voldoende tijd beschikbaar hebt. Hiermee wordt voorkomen dat je eenmaal tot AB-lid verkozen bent, de last van het besturen niet valt te combineren met je dagelijkse werk. Ik ben een heel eind, want ik ga nu meteen op het amendement in, want daar gaat het op dit moment over. Ik vind het amendement is kort, maar krachtig. Dus, laten we zeggen, dat is het goede ervan. Echter, het amendement geeft geen argumenten waarom in het nieuw vast te stellen RvO vastgehouden moet worden aan hetgeen we tot nu toe hebben. Namelijk, drie commissieleden per fractie. Dat het staffelsysteem te ingewikkeld zou zijn, ja, dat vinden wij toch een beetje mager en dat zegt ook iets over de rekencapaciteit van de indieners, maar het biedt geen houvast voor de onderbouwing van het maximaal van drie commissieleden. Waarom geen twee of misschien een? Tijdens het debat, en dat is ook belangrijk, want we hebben gehad over het RvO in de laatste BFO is door mij nadrukkelijk aan de fracties gevraagd: wat zijn de alternatieven? Ja, als je daar dan geen reactie op krijgt dan vraag ik me af ja, we willen dus kennelijk vasthouden aan iets wat we hebben. Dat is de voorkeur en men is niet bereid om na te denken of het ook anders zou kunnen. Dit alles in het belang van Delfland. Misschien heeft het te maken met de aankomende verkiezingen dat we de gelederen niet willen, onnodig willen onder druk zetten, maar dat is meer een vraag aan u. Volgens het amendement zal het de nieuwe AB blijven uitgaan van maximaal drie commissieleden en ook weer voor de volgende periode te benoemen. Het resultaat hiervan is dat er op dit punt nooit iets zal veranderen, omdat we eerder hebben gezegd ja, benoemde commissieleden ga je niet gedurende de bestuursperiode van hun functie ontheffen. Dus, hiermee zal tot lengte van jaren Delfland het buitenbeentje blijven binnen de waterschappen als het gaat om het maximaal aantal commissieleden. Het zal u niet verbazen dat onze fractie het amendement niet zal steunen. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Kretschmar. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel voorzitter. Aangezien we deze argumenten al regelmatig hebben gewisseld in verschillende fora, ga ik er niet op in, maar wil ik wel namens alle, namens de PvdA, de AWP de P van D, Partij van de Dieren, sorry, ik zal het voluit zeggen, van Natuur, het CDA, de VVD, 50PLUS en CU-SGP en Water Natuurlijk het volgende amendement indienen. Dat staat, dat gaat over artikel vijf punt vier, lid vier. In beginsel wordt de commissie samengesteld uit leden. Er mogen niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. Per fractie kunnen maximaal drie niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. De argumentatie heeft de heer Van Kretschmar net al genoemd, dus ik denk dat het niet nodig is om dat nog een keer te herhalen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Jenniskens. Ik zou het prettig vinden als u het amendement ook even indient met, zodat ik kan zien dat het ondertekend is et cetera. Zijn er nog andere fracties die het woord willen voeren over ... Ja, dat zie ik. Dan ga ik gewoon even het rijtje op die manier af, dan kom ik eerst bij de heer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Ja voorzitter, dank. Om te zorgen dat we inderdaad eerdere discussies niet over gaan doen zal ik me richten op twee punten. Dat is de numerieke balans tussen het aantal AB-leden en het aantal commissieleden en de grote vraag, gaan we getrapt of gaan we drie commissieleden? Laten het eerst over die numerieke balans hebben. In theorie, in de vorige tekst, de oorspronkelijke tekst was het mogelijk dat elke fractie voor elke commissie drie commissieleden aan zou wijzen. Nou, we hebben al gehoord, er doen veel partijen mee, laten we er vanuit gaan dat we straks met tien fracties in deze mooie AB zitten. We hebben op dit moment drie reguliere commissies. Dat is dan drie maal drie maal negen, sorry, drie maal drie maal tien. Ik

ben niet zo heel goed in rekenen. Ik heb geoefend, dat zijn er negentig. Dat zou betekenen dat we in theorie negentig commissieleden hadden kunnen hebben.

De heer Van Kretschmar: Bij interruptie. Dan moet ik de heer Oost...

De voorzitter: Mijnheer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Mijnheer Oostvogels was ook bij de BFO aanwezig toen mevrouw Bresjer deze vraag stelde en daar was het antwoord op dat dat niet de bedoeling was om dat per commissie te doen. Dus, u heeft het over het herhalen van zaken. Dit is er een van.

De voorzitter: De heer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Ik zal dat interpreteren als maakt u alstublieft uw betoog af, want precies, hij heeft helemaal gelijk daarin. Daarom zijn we blij dat het nu opgelost is. Dat het er niet zo in staat. En, zoals mevrouw Bresjer ook opmerkte, een bedoeling is mooi, maar dingen gewoon goed afregelen, afhechten is ook fijn. Dus, wij zijn blij dat in het huidige voorstel en in een amendement dit gat gedicht is en dat we straks niet met drie keer zoveel commissieleden zitten. Ook al leek ons dat heel gezellig. Dan blijft de vraag over hoeveel commissieleden per fractie. Nou, getrapt is zoals hij nu in de stukken staat. Dat is als je een zetel hebt drie commissieleden, heb je twee zetels gehaald met de verkiezingen krijg je er twee en zo door en vanaf vier dus geen commissieleden. In het amendement staat plat gezegd: elke fractie krijgt er max drie. Nou, dat is bij ons in de fractie, er werd al aan gememoreerd, een flinke afweging geweest. We zijn op zich drie is gewoon handiger voor kleine partijen, want je wilt ook gewoon mensen hebben die bij de beraadslaging betrokken kunnen zijn, die lekker de tijd hebben, die midden in de maatschappij staan, maar dan vaak ook wel een gezin en een baan daarlangs hebben. Wij zijn ook gewoon principieel wat terughoudend om de democratie in te perken. Dus, we willen gewoon die ruimte laten. Aan de andere kant, het veroorzaakt soms ruis tussen commissieleden en de AB-leden en bij andere waterschappen, zoals gememoreerd doet mijnheer Van Kretschmar, zijn het er vaak maar een. Nou, dat is een lange afweging geweest binnen onze fractie. Wij willen toch de democratie de ruim baan geven en de mogelijkheid om een goede voorbereiding en vertegenwoordiging vinden we daarbij het belangrijkste. Nou, we zijn dus voor het mogelijk maken van drie commissieleden per fractie en dat is de reden dat we het amendement mee indienen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Oostvogels. Kom ik bij mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja dank u wel voorzitter. Ik wil het heel erg kort houden, want de heer Van Kretschmar heeft een heel goed en duidelijk betoog gegeven, alleen wordt het door de tegenstanders van dit betoog gewoon, daar doen we gewoon niks mee. We nemen dat niet op, want er werd ook gezegd we gaan niet in op de argumenten en dan wil ik er toch een paar belangrijke argumenten uit halen. We gaan nu richting de verkiezingen en iedereen heeft het erover. We moeten doelmatig zijn en we moeten letten op onze kosten, maar als het ons om onszelf gaat, om een commissielid, nou dan mag het wel wat kosten en ik denk dat voor een commissielid dat je zo aan drieduizend euro per jaar bent, dus reken maar uit voor het aantal extra commissieleden wat we hebben keer drieduizend euro. Zou toch ook een kleine mooie besparing zijn wat wij zelf aan de buitenwereld laten zien. Dus, ik ga ervan uit dat jullie dat ook in je verkiezingsprogramma duidelijk hebben gezegd: wij zijn voorstander van, maar dit kost ons wel u als burger zoveel geld. Daarnaast wil ik het duidelijk ook zeggen van wij gaan over onze agenda en als het RvO gaan wij ook over het aantal commissieleden. Ik vind dat je vooraf nu al duidelijk moet zijn wat je wilt in de volgende vier jaar. Dat heeft te maken met op wat voor plaats ga je de verkiezing in, hoe ga je erin, over een afweging, over de

werkzaamheid, de tijden die daarvoor nodig zijn. Daarom zouden wij het veel liever anders zien. En, om toch wat te doen aan die aanpassing, dat het staffelsysteem het niet haalt, daar zijn wij het, dat kunnen we wel natellen, maar dan wordt er ineens roekeloos vanuit gegaan: nou dan doen we gewoon weer drie. Daar zou ik graag een aanpassing willen zien als een compromis. Dan gaan we over naar twee plaatsvervangers.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Dijkshoorn. De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Ja voorzitter, dank u wel. Ja, we gaan niet alle argumenten overdoen, dat zal ik ook niet doen. Wat ik wel even op in wil haken is de aanname van de heer Van Kretschmar dat als je commissieleden hebt dat je dan als VV-lid niet meer in de commissie aanwezig bent. Dat is op dit moment niet het geval en ik hoop dat dat ook de volgende periode niet het geval is. Wat we zien is dat heel veel gekozen leden met een commissielid samen in die commissie aanwezig zijn en de taken verdelen. Dus, in die zin dat het gekozen lid niet op de hoogte zou zijn van de discussie in de commissie, dat is niet aan de hand. En, ik zou ervoor willen pleiten ...

De heer Van Kretschmar: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: De heer Van Kretschmar, interruptie.

De heer Van Kretschmar: Ik begrijp wat de heer Heijboer zegt en dat is inderdaad bij een aantal partijen ook de praktijk, maar dan zou ik graag willen weten wat is daar dan de functie van? Dat je daar met een gekozen en een niet gekozen lid daar samen zit. Wat wordt het daar beter van? Kan dat niet op een andere manier worden opgelost als het gaat over expertise of inbreng of opleiding? Dat is mijn vraag.

De heer Heijboer: Er zijn verschillende mogelijkheden, maar de tijd van iedereen is beperkt en we hebben het al eerder, we willen de discussie niet overdoen. Het is een soort opleiding, het is lastenverdeling van het voorbereiden van de onderwerpen en ja, we zien gewoon dat de, ik zal maar zeggen, de oude grijze of kale mannen zoals ik er misschien ook een van ben, die hebben wat meer tijd dan de mensen met jonge gezinnen en wij denken dat ook de jongere mensen een kans moeten krijgen in het waterschap ...

De heer Van Kretschmar: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja, ik ondersteun uw betoog, want ik heb zelf ook grijze haren, dus dat moet vooral wat aan doen om het waterschap te verjongen, dus dat juich ik toe. Maar, de vraag blijft: moet dat op deze manier? Want, wat u eigenlijk doet, u gaat opleiden op kosten van de belastingbetaler. Ja, of we dat nou veel of weinig vinden die kosten daar gaat het even niet om, maar kunt u niet, u kunt toch ook mensen erbij betrekken, jonge mensen, door die mee te nemen bij fractievergaderingen en daar hoeft u toch niet voor in een commissie te zitten? Ik bedoel, ik ben ook zo nooit opgeleid voordat ik hier kwam, dus, en het is toch best aardig gelukt laat ik maar zeggen.

De voorzitter: De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Ja dank u wel voorzitter. Nou, waar het eigenlijk op neerkomt dit pleidooi is, en dat hebben we in de commissie natuurlijk ook gehad, gaat om de kosten. Wij hebben een evaluatie gezien van Delfland over de verkiezingskosten van 2019 dat die ruim twee miljoen kostte. Ik denk dat we nu richting de twee

komma vier miljoen gaan en als je dus twee komma vier miljoen uitgeeft aan een democratisch proces en dan vind ik dat er ook best wat meer vertegenwoordiging in dat democratisch proces mag zijn zodat je dus dan de samenleving de kans geeft zich ook van dat democratische proces gebruik te maken. Dus, dan de kostenbesparing ...

De heer Van Kretschmar: Ja, maar dan toch even bij interruptie ...

De voorzitter: De heer Van Kretschmar, laatste interruptie en dan ...

De heer Van Kretschmar: Ja, maar goed, ik vind het op zich wel een interessante verhandeling, dus ik wil het ook zeker niet afkappen, maar ja, ik zie dan de twee komma vier, dus daar kan nog wel wat bij en dan denk ik ja, moeten we dan misschien niet gewoon eens kijken ook samen met de Unie of we niet tot een andere kieswet kunnen komen of misschien die dat aantal van dertig AB-leden naar zestig verhogen of? Weet je, er zijn allerlei mogelijkheden, maar moet moeten we nou dat, moeten we nou zelf ... Eigenlijk, de kern van mijn betoog is: moeten we nou zelf die grenzen zo voor Delfland gaan oprekken? Want, zo ervaar ik het als ik ook naar andere waterschappen kijk. Hoe doet die dat dan? Hoe kan dat dan elders in het land wel werken? Zijn wij nou zo uniek?

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Kretschmar. Ik stel voor dat de heer Heijboer nu zijn betoog afrondt.

De heer Heijboer: Nou ja, het is een nieuw voorstel ineens van dertig naar zestig. Dat steunen wij dan niet, maar wat wij willen is dat, zoals het nu functioneert, functioneert het goed en hoe andere waterschappen beter of slechter functioneren daar wil ik ook vandaan blijven. Wij denken dat het gewoon goed functioneert en dat iedereen die minder commissieleden wil afvaardigen daar ook gewoon dat kan doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Heijboer. De heer Simon.

De heer Simon: Dank u wel voorzitter. Ik ga ook absoluut niet de commissies overdoen, maar ja, ik heb vandaag wel heel veel dingen gehoord en ik denk inderdaad wij zijn een uniek waterschap. Ik hoor net van de heer Van Kretschmar dat er bij zes wel plaatsvervangers zijn en bij vijftien niet. Dan kom ik op eenentwintig waterschappen, dus dan heb ik het goed geteld. Maar, dat is wel grappig ...

De heer Van Kretschmar: Bij interruptie, die cijfers kloppen niet.

De heer Simon: Die cijfers kloppen niet.

De voorzitter: '...' van de rekencapaciteit.

De heer Van Kretschmar: Nee, maar dat staat ook in het amendement dat dat lastig is, maar als u mijn overzicht er nog een keer bij pakt, dan staat daar de juiste getallen. Dus, van die vijftien onderzochte waterschappen en, nou ja, enzovoort enzovoort, dat ga ik niet allemaal herhalen, maar dat staat keurig op papier.

De voorzitter: De heer Simon, u heeft het woord.

De heer Van Kretschmar: Interessant overigens.

De heer Simon: Ja, nou, dat is mooi, want dat was meteen de inleiding naar mijn verhaal, want ik heb ook nog wel eens waterschappen onderzocht en u zal me niet verbazen, dat gaat natuurlijk over aanvangstijdstippen. Het rare is, er is een ander waterschap die de commissie 's ochtends doet en de rest doet het allemaal 's middags en 's avonds, dus misschien is dat meteen een oproep van mij om daar ook maar eens goed naar te kijken. Maar goed, ik stem met het amendement. Voor ons als partij willen we graag ook gewoon gelijkheid tussen alle partijen, dus we willen graag iedereen meenemen. Voor ons als politieke partij is ook het spel om de nieuwe garde op te leiden in het politieke spel ook heel belangrijk. We willen graag iedereen op de lijst kans geven om zich ook te ontwikkelen voor de volgende verkiezingen. Want, het is maar de vraag of ik eeuwig doorga. Dat is een van onze belangrijke argumenten om gewoon te kiezen voor drie zoals we dat nu al hebben en dat werkt prima.

De heer Van Kretschmar: Ik wil daar toch even op reageren. Het is vervelend maar ...

De voorzitter: Er komt nog een gelegenheid om in de tweede termijn, dus als er een interruptie is ...

De heer Van Kretschmar: Ja, maar specifiek op ... Ja, interruptie. Ik hoor elke keer het woord opleidingen en dat, nogmaals, ben ik erg enthousiast over, maar ik hoor, laten we dat dan ook in het RvO vastleggen. Als wij hier met zijn allen vinden dat commissieleden, dat een van de doelen is opleiden, laten we het daar dan over eens worden. Dan schrijven we dat op.

De voorzitter: Dank u wel Mijnheer Van Kretschmar. Ik geef het woord aan mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Ja voorzitter, het Reglement van Orde gaat over hoe we met elkaar samenwerken en de Partij van de Arbeid is blij dat we nu aan het einde van deze periode een nieuw RvO vaststellen zodat een nieuwe VV daarmee aan de slag kan gaan en dat als uitgangspunt kan gebruiken en natuurlijk naar eigen inzicht ook weer kan aanpassen als dat nodig is. Er is een punt wat nog niet vanochtend aan de orde is geweest wat ik even wil memoreren en dat is dat de leden van de VV de stukken voortaan een week eerder krijgen dan in het oude RvO van toepassing is. Ik denk dat dat echt de voorbereidingstijd van alle VV-leden ten goede komt voor de commissies en uiteindelijk ook voor ons besluitvormingsproces. Wij hebben het amendement ondersteund, wij zijn daar heel erg blij mee. Als fractie denken wij dat het onze fractie verrijkt, dat wij ook met commissieleden kunnen werken en wij denken dat wij daarmee een betere bijdrage kunnen leveren in de commissie. Wij kiezen er daarbij voor om zoveel mogelijk aanwezig te zijn met een gekozen VV-lid en een commissielid, maar dat is aan iedereen zelf om dat in te vullen en ook om te kiezen of je er wel of niet als fractie gebruik van maakt om te werken met commissieleden. De optie die er nu is willen we graag behouden. Er zijn heel veel argumenten gewisseld en dit debat maakt maar duidelijk dat het niet een voorrecht is van mensen die werken met commissieleden om het debat te herhalen.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Zandstra. Ik kijk naar de heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u voorzitter. Ik wil de heer Van Kretschmar complimenteren met zijn betoog en ik kan me daar grotendeels wel in vinden. In eerste instantie vonden wij ook dat de staffel zoals die nu in de verordening staat dat die eigenlijk best had kunnen blijven staan. Maar, in de discussie in de commissie blijkt dat er inmiddels een zeer grote meerderheid is om de huidige situatie te handhaven en ja, na ampel beraad hebben wij toch maar besloten ons daarbij aan te sluiten. Maar, ik zie toch ook wel de gevaren die de heer Van Kretschmar schetste. Wat als iedereen, elke partij, ook de grote partijen, komt met drie commissieleden, aanvullende commissieleden? Dan wordt het wel erg druk hier en de vraag is of dat de democratie echt dient. De argumentatie opleidingen en zo zijn er nog een paar argumenten bijgekomen. Ja, die spreken mij volstrekt

niet aan. Wat mij ook niet aanspreekt, dat heb ik ook gemeld toen ik aangaf om het amendement te ondersteunen, is dat de huidige staffel te moeilijk zou zijn. Ja, dit is natuurlijk ook wel het landelijke beeld dat pabo-studenten niet kunnen rekenen en ja, het betreft mij en ik schrik er eigenlijk wel van dat ook leden hier van de VV niet tot vier kunnen tellen. Maar, ik wil ze daar wel bij helpen ook in de toekomst als ik weer herkozen wordt. Dus, uiteindelijk hebben wij gekozen tot ondersteuning van het amendement en dus handhaven van de huidige situatie, maar ik had blijer kunnen zijn. Laat ik het zo uitdrukken.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Fekkes. Ik begon bijna te twifelen of u uw handtekening ervan wilde verwijderen, maar dat is niet het geval. Ik proefde wel bij de inbreng van mevrouw Dijkshoorn, komt u met een amendement met uw voorstel voor twee of was ... Ik wil het toch even vaststellen.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Als dat nodig is en, maar dat mag ook gewoon zonder een amendement besloten worden van we gaan naar twee, maar anders gaan we er een amendement voor indienen.

De voorzitter: Nou, laat ik het zo zeggen voor de goede orde, als u de besluitvorming wilt aanpassen dan zou ik graag een amendement willen zien. Dus, als u dat wilt voorbereiden dan stel ik voor dat we de vergadering kort schorsen, maar het is aan uzelf de vraag of u dat amendement wilt indienen.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ik denk dat wij aan een schorsing van twee, drie minuten wel genoeg hebben dus.

De voorzitter: Dan schors ik de vergadering voor vijf minuten. Dames en heren, na deze wat langere schorsing heropen ik de vergadering. Er zijn twee amendementen ingediend. Een amendement, het eerste amendement dat is een klein beetje geamendeerd in de zin dat indiener niet Hans Middendorp is, maar de heer Heijboer en de heer Hofman is ook toegevoegd als indiener. En, omdat de heer Schouffoer niet aanwezig is kan hij geen indiener zijn, dus zijn naam is verwijderd van het amendement en dat amendement luidt: artikel vijf punt vier, lid vier, in beginsel wordt een commissie samengesteld uit leden. Er mogen niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. Per fractie kunnen maximaal drie niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. Dat is ondertekend door mevrouw Jenniskens, de heer Heijboer, de heer Jansen, de heer Hofman, mevrouw Zandstra, de heer Simon, de heer Oostvogels en de heer Fekkes. En dan ... Nee, maar dat is het andere amendement wat ingediend wordt door mevrouw Dijkshoorn. Even kijken, dat wordt nu geprojecteerd en dat is eigenlijk precies dezelfde zin die ik nu net ook heb opgelezen, maar in plaats van drie staat er nu twee, ja. Volgens mij zijn de argumenten nou net uitvoerig toegelicht en besproken met meerdere interrupties, dus ik wil eigenlijk voorstellen om de amendementen in stemming te brengen en dan begin ik met, wat ik denk het meest ver strekkende amendement, dat is het meest beperkende. Dus, het is amendement ingediend door, even kijken, de heer Van Winden, de heer Van den Berg, mevrouw Van den Burg, mevrouw Dijkshoorn en de heer Van Kretschmar. Dus, het amendement is om artikel vijf punt vier, lid vier te vervangen door de zin: in beginsel wordt de commissielid samengesteld uit leden. Er mogen niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. Per fractie kunnen maximaal twee niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. Mag ik vragen wie stemt voor dit amendement door het kenbaar te maken, door de hand op te steken. Even kijken. Wie stemt tegen dit amendement? Dit amendement, voor hebben gestemd negen leden, tegen hebben gestemd negentien leden. Dit amendement is verworpen. Ja.

De heer Janssen: Volgens mij voor de notulen. Voor hebben gestemd de fracties van Bedrijfsgebouwd en Ongebouwd en van 50PLUS.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik nu bij het amendement van mevrouw Jenniskens en zeven andere leden. Misschien kan dat nog weer even geprojecteerd worden. Dat amendement luidt om artikel vijf punt vier, lid vier aan te passen. Dezelfde zin, in beginsel wordt de commissie samengesteld uit leden. Er mogen niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. Per fractie kunnen maximaal drie niet-leden als commissielid worden voorgedragen en benoemd. Willen leden die voor dit amendement stemmen dat kenbaar maken door de hand op te steken?

De heer Van Kretschmar: Voorzitter, ik zou graag een stemverklaring willen afgeven.

De voorzitter: U wilt een stemverklaring af... Wat ... Die ... Dan wil ik vragen om eerst nog even de heer Van Kretschmar een stemverklaring te laten geven.

De heer Van Kretschmar: Ja, wij zullen tegen het amendement stemmen en wij willen genotuleerd hebben dat wij het opleiden van toekomstige bestuursleden op basis van het belastinggeld vinden wij oneigenlijk gebruik en ook vinden wij het heel onverklaarbaar dat Delfland als enige binnen de waterschappen zich met drie commissieleden per fractie laat ondersteunen. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Kretschmar. Dan vraag ik nogmaals de leden die voor dit amendement zijn dat kenbaar te maken door de hand op te steken. Ja oké. Dan willen nu de leden tegen dit amendement zijn dat kenbaar maken? Dan constateer ik dat het amendement is aangenomen met twintig stemmen voor, acht stemmen tegen en de fracties die tegen gestemd zijn, dat zijn de fracties Ongebouwd en Bedrijfsgebouwd. Dan hebben wij daarmee het RvO vastgesteld. Dank daarvoor. Dan gaan ...

De heer Jansen: Voorzitter?

De voorzitter: Pardon, de heer Jansen.

De heer Jansen: Even voor ... Volgens mij klopt dat niet, want volgens de orde heeft u, moeten we nog over het RvO zelf stemmen.

De voorzitter: Dat is prima. Dan gaan we dat direct doen. Laat ik het zo zeggen. Het RvO, om het heel zuiver te doen, is nu aangepast op basis van dit amendement, artikel vijf punt vier, en dan vraag ik nu of de Verenigde Vergadering kan instemmen met het volgens dat laatste amendement aangepaste RvO.

De heer ...: Nee, wij kunnen niet instemmen.

De voorzitter: Nee, maar ik vraag nu eerst de voor stemmen. Dan vraag ik nu de fracties die niet kunnen instemmen met dit RvO dat kenbaar te maken. Volgens mij zijn de stemverhoudingen zijn precies hetzelfde. Het RvO is vastgesteld met twintig stemmen voor en acht stemmen tegen. De fracties die tegen het RvO gestemd hebben zijn de fracties Bedrijfsgebouwd en Ongebouwd. Dank u wel.

H. Hamerstukken

De voorzitter: Dan komen wij nu bij de hamerstukken.

H.01 Proces onafhankelijke Rekenkamer Delfland

De voorzitter: In de eerste plaats, h, nul, een, proces onafhankelijke Rekenkamer Delfland. Het voorgestelde besluit is het college te vragen de voorbereiding voor een rekenkamer namens de VV op zich te nemen via de portefeuillehouder Financiën. Het college te vragen in die voorbereiding de mogelijkheden tot samenwerking met waterschappen te verkennen. Daarbij zal het college het advies van de rekeningcommissie aan de VV betrekken. Ik denk dat we dit besluit unaniem kunnen nemen. Akkoord? Is dat genomen.

H.02 Overdrachtsdocument / Advies Rekeningscommissie 2019-2023 (RC)

De voorzitter: Dan komen wij bij, even kijken, het h, nul, twee. Dat is het overdrachtsdocument. Welk besluit hoort daarbij? Even kijken. Dat zie ik hier niet. Ogenblik. H, nul, twee. Er is geen voorgesteld besluit. We nemen hier kennis van.

H.03 Intern proces wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Dan ga ik door naar h, nul drie. Het interne proces wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen. Het voorgestelde besluit is vast te stellen bijlage een. DMS twee, een, vijf, nul, nul, zeven, zeven waarin de wensen van de Verenigde Vergadering zijn opgenomen ten aanzien van de wijzigingen van de regelingen van de gemeenschappelijke regelingen waar Delfland aan deelneemt en ten tweede kennis te nemen van bijlage twee, nota verbonden partijen bijlage vier. Kan ik aannemen dat dit ook unaniem wordt vastgesteld? Dank u wel.

H.04 Zienswijze op ontwerpbegroting 2024 het Waterschapshuis en geactualiseerde begroting 2023

De voorzitter: Dan gaan we door naar h, nul. vier. Een zienswijze en hier hebben een stemverklaring van de fractie Ongebouwd. Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel voorzitter. Wij zijn blij met de aangepaste brief richting het Waterschapshuis. Vooral met de zin dat er in staat: Delfland ziet graag dat het hWh zich inspant en dat het DVO's tijdig worden ondertekend en daarmee de aanpassing in de geactualiseerde begroting beperkter blijven dan dit keer het geval was. Dus, daar zijn we heel erg blij mee. Wat ik graag nog wel als opmerking wil maken of graag de wijzigingen weer aan de voorkant geaccentueerd kunnen worden door middel van een streep. Dat we het niet na hoeven te zoeken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Dijkshoorn. Het voorgestelde besluit is kennis te nemen van de geactualiseerde begroting 2023 bijlage een en de ontwerpbegroting 2024 bijlage twee a en twee b van het Waterschapshuis, de kaderbrief 2024 van het Waterschapshuis bijlage drie en korte toelichting op meerwaarde hWh voor Delfland bijlage vier en ten tweede, de zienswijze op de geactualiseerde begroting 2023 en de ontwerpbegroting 2024 van het Waterschapshuis vast te stellen bijlage vijf. Opnieuw stel ik vast dat we unaniem akkoord gaan hiermee. Dank u wel.

H.05 Uitvoeringsprogramma Wateroverlast 2023-2027

De voorzitter: Dan gaan we door naar h, nul, vijf, uitvoeringsprogramma wateroverlast. Dan moet ik even spieken. Wat zegt u? Ik zal eerst het voorgestelde besluit voorlezen en dan geef ik daarna de fractie die stemverklaring wilde afleggen de gelegenheid daartoe. Het voorgestelde besluit is kennis te nemen van het uitvoeringsprogramma wateroverlast 2023, 2027. Ten tweede, het investeringsplan IP ten hoogte van 717

duizend euro vast te stellen voor de eerste tranche, de periode 2023, 2024 aan activiteiten uit het uitvoeringsprogramma wateroverlast 2023, 2027. Het krediet ter hoogte van 717 duizend euro beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de eerste tranche, de periode 2023, 2024 aan de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma wateroverlast 2023, 2027. En, volgens mij Water Natuurlijk en de ChristenUnie wilden een stemverklaring afleggen. Nee? Heb ik dat verkeerd genoteerd? ChristenUnie wel? De heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel voorzitter. Wij stemmen in met het voorstel. Echter missen wij de knelpunten in Haaglanden wat betreft stad Den Haag en het glastuinbouwgebied Westland. Wij willen dat ook laten betrekken in het totaal programma.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Hofman. Kan ik aannemen dat wij ook dit unaniem vaststellen? Jazeker. Dank u wel.

H.06 Visie op de Delflandse kust

De voorzitter: Dan komen we door bij hamerstuk nul, zes, visie op de Delflandse kust. De VV besluit ten eerste de adaptatiepaden voor de Delflandse kust verder uit te werken met overheden en gebiedsbeherende organisaties. Ten tweede, waar mogelijk het uitgangspunt 'zacht waar het kan en hard waar het moet' voor de uitwerking van de adaptatiepaden te handhaven. Ten derde, het dynamisch meegroeien van de duinen met de zeespiegelstijging verder te onderzoeken om te komen tot een proactief beheer van de kust. Ten vierde, voor de waterveiligheid uit te gaan van het behoud van de huidige kustlijn en zeewaartse kustuitbreiding voor andere functies niet te blokkeren. En, ten vijfde, de rapportage Delflandse kust bijlage een voor kennisgeving aan te nemen. Er waren een aantal fracties die een stemverklaring wilde uitleggen. Ik begin bij de heer Oostvogels of de heer De Klerk.

De heer De Klerk: Dank u wel voorzitter. We hebben in commissie hier uitgebreid bij dit document stilgestaan. Volgens mij heeft de commissie ook geconstateerd dat dit een goed handelingsperspectief is voor Delfland voor de toekomst. We hebben als commissie ook geconstateerd dat er wel een gat is wat betreft het instrumentarium waarmee Delfland haar beleid kan afdwingen met de partners buiten voor het geval de gesprekken onvoldoende blijken te zijn. De Hoogheemraad heeft ook in de commissie uitgesproken om dit bij, als dit document terugkomt in de commissie in de VV, om dit gat in het instrumentarium mee te nemen en daarop te reflecteren en met stemverklaring wil ik daarvoor namens onze fractie de waarden die wij daaraan hechten om daar nog verder op te reflecteren in de toekomst en ook naar te handelen graag nog even benadrukken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer De Klerk. Ik ga door naar mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Ja voorzitter, wij kunnen instemmen met het stuk met in achtneming van de toezegging in de commissie dat dit over ongeveer zes maanden als het goed is terugkomt in de commissie. Wij steunen de uitgangspunten, maar zien graag dat we ook een beter zicht krijgen op hoe het ons handelen nu moet beïnvloeden.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Zandstra. Wie mag ik het woord geven? Water Natuurlijk, mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voorzitter. Water Natuurlijk wil graag benadrukken dat er een goed en gedegen rapport ligt van Arcadis als aanzet voor een kustvisie van Delfland. Onze waardering daarvoor. Wij

hopen wel dat de gewenste vervolgstappen met enige urgentie ter hand worden genomen en de watersnoodramp van 1953, gisteren zeventig jaar geleden, u voorzitter stond daar vanmorgen met ons terecht even bij stil, laat zien wat er kan gebeuren als we de waterveiligheid niet hoog op de agenda hebben staan. Een visie op de kust en een gezamenlijke aanpak daarvoor is daarvoor onontbeerlijk. Niet zomaar te kust en te keur, maar voor de kust en de keur van ons waterschap.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Wijbenga. Ik geef het woord aan de heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, dank u wel voorzitter. Ook het CDA wil complimenten uitbrengen voor het voorstel en ook voor het onderzoek van Arcadis. We hebben twee opmerkingen nog. We vinden dat inderdaad dat als je kijkt naar huidige bebouwing en ook nieuwe bebouwing in de kustzone dat daar in ieder geval ernstig rekening gehouden moet worden met eventuele uitbreiding en verhoging van onze kustverdediging. Wij zouden voor willen stellen om daar inderdaad gewoon rekening te houden met een minimale zeespiegelstijging van twee meter zodat je in ieder geval de ruimte hebt om in de toekomst maatregelen te nemen en tevens ook om rekening te houden met zeewaartse uitbreiding zowel op de kust zelf als ook op enige afstand van de kust en daar in ieder geval geen maatregel te nemen of de maatregelen die dat verhinderen zoveel mogelijk te blokkeren.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Jansen. Ik geef tenslotte het woord aan de heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel voorzitter. Ook onze fractie waardering voor het stuk. Ook goed om daar de urgentie bij te betrekken. Wel vragen wij aandacht voor de fixatie, het vastzetten van de basis kustlijn. De samenhang tussen zeeweringen, basis kustlijn is essentieel en dat die tenminste op hetzelfde niveau en dezelfde hoogte blijft gehandhaafd.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Hofman. Dan stel ik vast dat er verder geen stemverklaringen zijn en kan ik concluderen dat deze visie op de kust, dit besluit, unaniem wordt aangenomen. Dank u wel.

S. Sluiting

De voorzitter: Dan komen we daarmee aan het einde van deze vergadering. Ik denk een paar belangrijke besluiten weer genomen ook voor de toekomst. Wil ik iedereen bedanken voor de inbreng en verder hele goeie dag toewensen. Ik sluit de vergadering.